

Comisia juridică, numiri și imunități

RAPORT

**asupra proiectului de lege pentru modificarea Regulamentului
Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996
(nr. 142 din 22.07.2019, lectura II)**

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat pentru lectura a II-a proiectul de lege pentru modificarea Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are drept scop introducerea unui mecanism de cooperare cu societatea civilă, în special formele cooperării.

În Regulamentul Parlamentului se propune a introduce Capitolul 9¹, denumit „COLABORAREA PARLAMENTULUI CU SOCIETATEA CIVILĂ”, cu articolele 128²- 128⁸, prin care se reglementează formele și procedurile de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, inclusiv se instituie un nou mecanism- inițiativa civică, prin care unui grup de cetățeni li se acordă posibilitatea de a iniția discuții în plenul Parlamentului.

La etapa de pregătire a proiectului de lege pentru dezbatere în lectura a doua, Comisia juridică, numiri și imunități a examinat amendamentele deputaților și a Guvernului. Decizia membrilor Comisiei asupra amendamentelor se conține în tabela de sinteză, care este parte componentă a prezentului raport.

Fiind propus votului, proiectul nu a acumulat numărul necesar de voturi pentru a fi înaintat spre examinare și adoptare în plenul Parlamentului pentru lectura a doua.

În acest context, Comisia juridică, propune spre respingere proiectul de lege pentru modificarea Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 (nr. 142 din 22.07.2019).

Vasile BOLEA
Președintele Comisiei

SINTEZA

amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege
pentru modificarea Regulamentului Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996 (nr. 142 din 22.07.2019)

Lectura II

Nr. d/o.	Textul părții constitutive a proiectului de lege la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Amendamente la proiectul de lege nr. 142/2019	Decizia Comisiei
1.	LEGE pentru modificarea Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996	<p style="text-align: center;"><u>Radu Marian</u></p> <p>Propunerea: În denumirea proiectului de lege textul „Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996” se substituie cu textul „Legii nr. 797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului”.</p> <p>Comentariu: În corespundere cu art. 62 alin. (2): „Pentru exprimarea normativă a intenției de modificare a actului normativ se indică expres actul normativ vizat, cu toate elementele de identificare necesare [...]”. În același timp, prevederea în cauză, coroborată cu art. 42 alin. (5), care dispune: „După adoptarea, aprobarea sau emiterea actului normativ, denumirea se completează cu un număr de ordine, ca element de identificare, la care se adaugă anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta.”, presupune că denumirea actului normativ care se dorește a fi modificat este compusă din numărul de adoptare, anul adoptării și denumirea legii. În această ordine de idei, se cere modificarea textului în cauză.</p>	Se acceptă
2.		<p style="text-align: center;"><u>Radu Marian</u></p> <p>Propunerea: În tot textul proiectului de lege sintagma „acte legislative” la toate formele gramaticale se substituie cu sintagma „acte normative” la forma gramaticală potrivită.</p>	Se acceptă

		<p>Comentariu: <i>Propunerea de modificare în cauză vine să ajusteze textul proiectului de lege la prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</i></p>	
3.	<p>„Articol unic.- Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 50, art. 237), cu modificările ulterioare, se completează cu Capitolul 9¹ cu următorul cuprins:</p>	<p>Propunerea: Sintagma „Articol unic” se substituie cu textul „Art. I”.</p> <p>Comentariu: <i>Odată ce proiectul de lege supus avizării intervine cu un concept nou ce presupune proceduri și măsuri noi privind aplicarea acestuia, considerăm necesar completarea proiectului de lege cu un articol nou (Dispoziții finale), care să cuprindă dispoziții privind termenul intrării în vigoare și reglementări privind obligația autorității responsabile de a executa actul normativ. De asemenea, în cadrul acestei norme urmează a fi indicat un termen în care se vor întreprinde măsurile necesare pentru aducerea actelor normative în concordanță cu prezenta lege.</i></p> <p>Radu Marian</p> <p>Propunerea: Textul „Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 50, art. 237), cu modificările ulterioare, se completează cu Capitolul 9¹ cu următorul cuprins” se substituie cu textul „Legea nr. 797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului” după Capitolul 9 se completează cu Capitolul 9¹ cu următorul cuprins”.</p> <p>Comentariu: <i>În corespundere cu art. 62 alin. (2): „Pentru exprimarea normativă a intenției de modificare a actului normativ se indică</i></p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

		<p><i>expres actul normativ vizat, cu toate elementele de identificare necesare [...]” În același timp, prevederea în cauză, coroborată cu art. 42 alin. (5), care dispune: „După adoptarea, aprobarea sau emiterea actului normativ, denumirea se completează cu un număr de ordine, ca element de identificare, la care se adaugă anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta.”, presupune că denumirea actului normativ care se dorește a fi modificat este compusă din numărul de adoptare, anul adoptării și denumirea legii. În această ordine de idei, se cere modificarea textului în cauză.</i></p>	
4.	<p>„Art. 128². Cooperarea dintre parlament și societatea civilă</p> <p>(1) Cooperarea dintre Parlament și societatea civilă se desfășoară în baza prevederilor prezentei legi, Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă, altor acte normative</p> <p>(2) În vederea asigurării procesului de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, Secretariatul Parlamentului ține evidența organizațiilor societății civile interesate, care cuprind organizațiile neguvernamentale înregistrate în republica Moldova care își exprimă dorința de a coopera cu Parlamentul.</p> <p>[...]”</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Propunerea:</p> <p>Art. 128² alin. (1) din proiect se exclude textul „, Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă.”.</p> <p>Comentariu:</p> <p><i>Menținerea în textul art. 128² alin. (1) a referinței la Concepția privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă este problematică, deoarece ar însemna că, de fapt, Parlamentul recunoaște că trebuie să existe separat un document numit Concepție. Totuși, dat fiind faptul că prin proiectul de lege prezentat se înlocuiește mecanismul de cooperare cu societatea civilă, trimiterea sau referința la un document de politici nu mai este relevantă.</i></p> <p>Radu Marian</p> <p>Propunerea:</p> <p>La art. 128² alin. (2) va avea următoarea redacție:</p> <p>„(2) În vederea asigurării procesului de cooperare dintre parlament și societatea civilă, Secretariatul Parlamentului ține evidența organizațiilor societății civile și persoanelor interesate.”</p> <p>Comentariu:</p> <p><i>Se propune ca evidența să se țină nu doar în cazul organizațiilor necomerciale, dar și a persoanelor fizice.</i></p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă</p>
5.	„Art. 128 ⁶ . Înaintarea inițiativei civice	Radu Marian	

	<p>(1) Printr-o inițiativă civică un grup voluntar de cel puțin 30 de cetățeni pot solicita Parlamentului să dezbată o problemă de interes major. Inițiativa civică poate fi depusă în scris, expediată prin poștă sau fax sau transmisă în format electronic.</p> <p>(2) În sensul susținerii inițiativei civice, cetățenii Republicii Moldova se pot pronunța prin aplicarea semnăturii olografe pe documentul ce însoțește inițiativa civică sau prin intermediul web-site-ului Parlamentului.</p> <p>(3) Semnătura se considera valabilă dacă aceasta conține numele, prenumele, codul personal și domiciliul semnatarului.</p> <p>(4) Inițiativa civică care pe parcursul a 60 de zile de la înregistrare va acumula 10.000 de semnături, va fi supusă audierilor publice de către comisia permanentă de profil, după care va fi înaintată Biroului permanent pentru includerea acesteia în ordinea de zi a plenului Parlamentului.</p> <p>(5) Modul de înaintare, procesare și cerințele înaintate față de inițiativa civică se stabilește prin regulament aprobat de Biroul Permanent.</p> <p>[...]"</p>	<p>Propunerea: La art. 128⁶ alin. (1) textul „pot solicita Parlamentului să dezbată o problemă de interes major.” se substituie cu textul „pot înregistra o inițiativă civică, în corespundere cu prevederile prezentei legi și a regulamentului aprobat de Biroul Permanent.”</p> <p>Comentariu: <i>La alin. (4) din același articol din proiect se propune un plafon minim de 10 000 de semnături, care ar permite inițierea audierilor publice în comisie, numărul acesta fiind definitiv pentru inițiativa civică.</i> <i>În același timp, textul din alin. (1) dispune că un grup de cetățeni în număr de 30 pot solicita Parlamentului să dezbată o problemă de interes major. Astfel, pentru a aduce în concordanță prevederile de la alin. (1) cu cele de la alin. (4) din același articol și pentru a nu crea o prevedere lacunară, se propune de a clarifica procesul de înregistrare a inițiativei civice în sensul în care doar un grup de 30 de cetățeni pot înregistra o inițiativă civică, iar în cazul în care se vor acumula 10 000 de semnături, chestiunea din inițiativa civică va fi supusă audierilor publice de către comisia permanentă de profil.</i></p> <p style="text-align: center;"><u>Radu Marian</u></p> <p>Propunerea: La art. 128⁶, alineatul (1), sintagma „de cel puțin 30 de cetățeni”, se substituie cu „de cel puțin 5 cetățeni”</p> <p>Comentariu: <i>Se micșorează numărul de persoane care pot înregistra pe website o inițiativă civică, de la 30 de persoane la 5, luând exemplul mecanismului de petiționare din Marea Britanie.</i></p>
--	---	---

Se acceptă

Nu se acceptă

	<p><u>Radu Marian</u></p> <p>Propunerea: La art. 128⁶, alineatul (2) va avea următoarea redactare: „(2) În sensul susținerii inițiativei civice, cetățenii Republicii Moldova se pot pronunța prin aplicarea semnăturii olografe pe documentul ce însoțește inițiativa civică sau prin introducerea datelor pe website-ul Parlamentului.”</p> <p>Comentariu: <i>Este un amendament tehnic</i></p> <p><u>Radu Marian</u></p> <p>Propunerea: La art. 128⁶, alineatul (3), sintagma „și domiciliul semnatarului”, se exclude.</p> <p>Comentariu: <i>Se omite obligativitatea de a introduce domiciliul semnatarului, întrucât IDNP-ul este suficient pentru a confirma veridicitatea semnăturii.</i></p> <p><u>Dinu Pîngău</u></p> <p>Propunerea: La art. 128⁶ alin. (4) din proiect se exclude textul „, după care va fi înaintată Biroului permanent pentru includerea acestuia în ordinea de zi a plenului Parlamentului”.</p> <p>Comentariu: <i>În cadrul dezbaterilor membrii Comisiei au opinat că alineatul (4) al art. 128⁶ din proiect urmează a fi revizuit de Comisia sesizată în fond, de comun acord cu autorii proiectului, în sensul că, depunerea inițiativei civice conform procedurii legale va demara procesul de elaborare a proiectului de act legislativ corespunzător.</i></p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Nu se acceptă</p>
--	---	--

	<p>Or, includerea obligatorie în ordinea de zi a plenului Parlamentului a inițiativei civice nu poate fi realizată, pentru că conform articolului 73 din Constituția Republicii Moldova, dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului și Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.</p> <p style="text-align: center;"><u>Dinu Pîngău</u></p> <p>Propunerea: Includerea după alineatul (4) din proiect a alineatului (5) cu următorul cuprins: „(5) Cetățenii Republicii Moldova se pot pronunța pentru respingerea inițiativei civice, iar aceasta se consideră a fi respinsă dacă întrunește semnături în număr de cel puțin jumătate din cele acumulate pentru susținerea inițiativei civice. Condițiile de valabilitate înaintate față de semnături se aplică corespunzător conform alin. (2) și alin. (3). Respingerea inițiativei civice are ca efect neincluderea acesteia pe ordinea de zi în plenul Parlamentului, cu sesizarea organelor competente de către comisia permanentă de profil.” și renumerotarea ulterioară a alineatelor.</p> <p>Comentariu: <i>Art. 128⁶ nu prevede situația în care persoanele se pot pronunța pentru respingerea inițiativei civice, aceasta putând, în egală măsură acumula semnături pro sau contra. În acest sens, se propune introducerea alineatului (5) cu renumerotarea ulterioară a celorlalte alineate.</i></p>	Nu se acceptă
6.	<p>„Art. 128⁸. Activități în Parlamentul Republicii Moldova (1) La inițiativa Președintelui Parlamentului, organelor de lucru ale Parlamentului, în încăperile Parlamentului pot fi desfășurate ședințe, mese rotunde, seminare, conferințe și alte acțiuni ce țin de activitatea legislativă.</p> <p style="text-align: center;"><u>Radu Marian</u></p> <p>Propunerea: Art. 128⁸ din proiect se modifică după cum urmează: - La alin. (1) după textul „organelor de lucru ale Parlamentului,” se introduce textul „deputaților,”; - La alin. (2) după textul „10 zile” se introduce cuvântul „lucrătoare”</p>	Se acceptă

	<p>(2) Copiile stenogramelor redactate, recomandărilor, alte materiale pregătite în urma desfășurării ședințelor, meselor rotunde, seminarelor, conferințelor și altor acțiuni legate de activitatea legislativă a Parlamentului, se transmit la biblioteca Parlamentului în decurs de 10 zile din ziua desfășurării acestora.”</p>	<p>Comentariu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Propunerea de modificare în cauză vine să confirme drepturile deputatului de a organiza ședința de tipul celor menționate în proiectul de lege, or excluderea deputatului din această listă poate prejudicia și limita drepturile acestuia de a-și exercita funcția de demnitate publică.</i> - <i>Propunerea în cauză vine să permită redactarea documentelor menționate în timp util, fără de a prejudicia procesul de lucru a funcționarilor publici, fără de a prejudicia calitatea lucrului efectuat.</i> 	
7.		<p><u>Dinu Pîngău</u></p> <p>Propunerea:</p> <p>Proiectul de lege se completează cu Art. II cu următorul cuprins:</p> <p>„Art. II- (1) Prezentă lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>(2) Biroul permanent, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege; - va aproba actele normative necesare pentru executarea prevederilor prezentei legi.” <p>Comentariu:</p> <p><i>Odată ce proiectul de lege supus avizării intervine cu un concept nou ce presupune proceduri și măsuri noi privind aplicarea acestuia, considerăm necesar completarea proiectului de lege cu un articol nou (Dispoziții finale), care să cuprindă dispoziții privind termenul intrării în vigoare și reglementări privind obligația autorității responsabile de a executa actul normativ. De asemenea, în cadrul acestei norme urmează a fi indicat un termen în care se vor întreprinde măsurile necesare pentru aducerea actelor normative în concordanță cu prezenta lege.</i></p>	Se acceptă

Vasile BOLEA
Președintele Comisiei

